

En natt i tunnelen

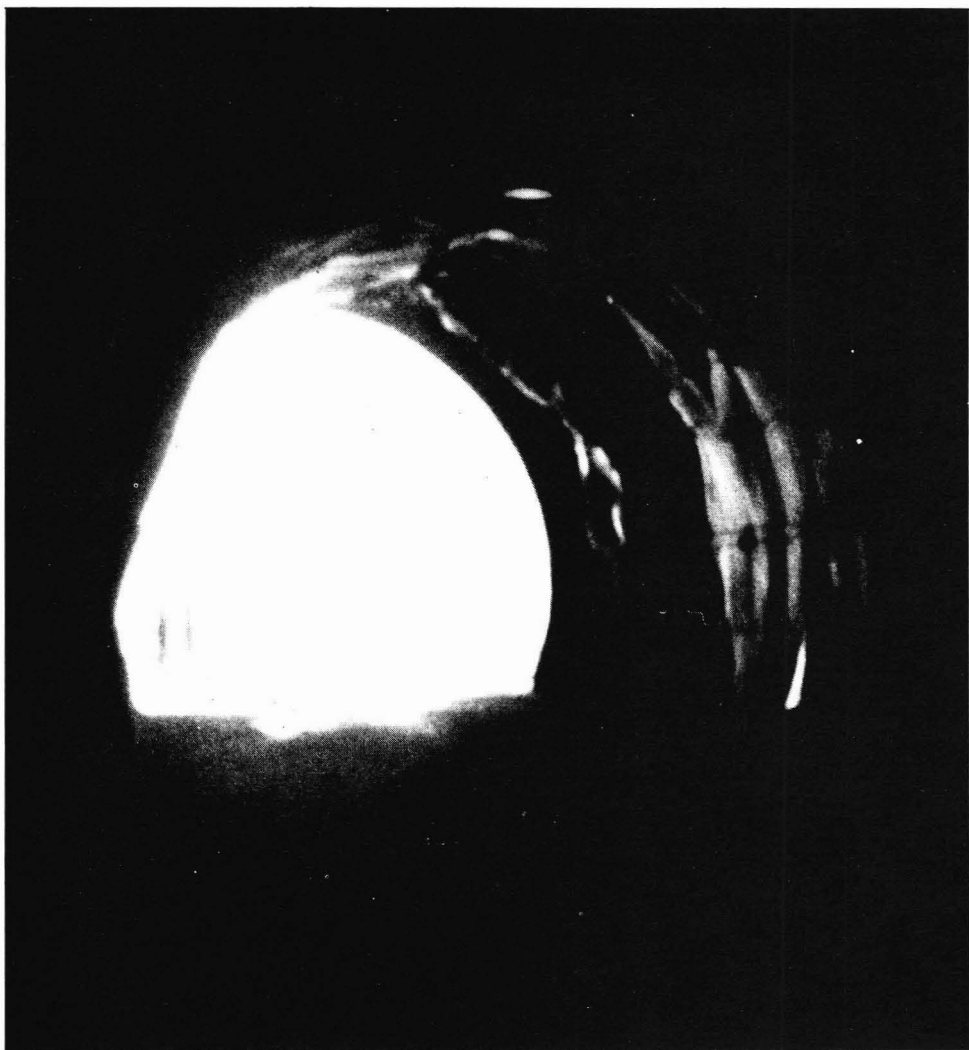
Det er ofte at en enkel opplevelse i naturen som gjør en potensiell mineralsamler til en lidenskapelig sådan. Tenk da hvordan det så utvikler seg for dem som er så heldige at de får en rekke slike opplevelser. Så heldig har jeg vært. Noen ganger har jeg vært alene om opplevelsen, andre ganger sammen med andre. Det er godt å dele en opplevelse med andre. Jeg vil derfor prøve å berette om et besøk i tunnelen til Lomen kraftstasjon i Valdres.

Vi var tre karer samlet på ei hytte i Valdres. Kjell, Jan og jeg. Vi så på stein, snakket om stein og drømte om stein. Jeg hadde på forhånd snakket med tunnel-folket med positivt resultat. Vi dro opp til anlegget på ettermiddagen og befarte tunnelen. Noen hundre meter inne i denne var det noen sprekksoner med druserom i en bergartsgrense. Men akk, drusene sto i taket og de var høyt oppe. Trafikken med store dumpere gikk hele tiden. Vi fikk lov å komme tilbake klokka 21.00. Da var det slutt på siste skiftet for helga. Jeg kan betro dere, tilbudet ble ikke stående ubenyttet. Vi var på pletten i tide. Maskinene var stoppet og kjørt på plass. Men hvordan skulle vi komme opp i taket? Vi spurte om det var mulig å få låne en stige på anlegget. «Dere kan ta sjovelen, så kan dere løfte skuffa opp i taket» sa en av maskinkjøre-rene som om det var den minste og enkleste sak i verden. Ingen av oss hadde noen erfaring som maskinkjører og slett ikke i 20 tonns klassen.

Det var jo heller ikke noe vanlig redskap for amatørgeologer, så vi måtte dessverre høflig avslå et slikt generøst tilbud. «Ja vel, men ta traktoren med liften, den står i garasjen». Kjell og Jan som begge to er lærere så på meg med øyne som slike og jeg mannen meg opp og sa «OK, den tar vi». Det lengste jeg har drevet det til som maskinkjører er vanlig omgang med en «gråtass». En slik som man kunne sette seg på. Denne trakto-

ren måtte bestiges. Et «Bærværk» av et maskineri. Men alt er jo relativt. Jeg prøvde å gjøre alt til en selvfølgelighet og sannelig fikk jeg den i revers, ut av garasjen og inn i tunnelen. Over traktoren var det bygget en plattform som kunne heises opp og ned hydraulisk. Plattformen var stor nok til at det var plass til alle tre. En enestående bekvemmelighet. Det var som å få drusene servert på et fat. Fordi drusene satt i taket hadde jo det meste av bunnen falt ut av dem og dermed også mye av innholdet, men likevel var det enda endel som satt igjen. Vi holdt en bøtte under og så gravde vi ut av drusene omtrent som når du tømmer en ovn for aske. Bøtta ble full mer enn en gang. Det var mye løsmasse med «klumper» innimellom. På dette tidspunktet viste vi egentlig ikke hva vi fant. Vi trodde disse «klumpene» var kalkspatt. Ut av en sprekk kom trillende noe som liknet en god gammel 5-øre både i tykkelse og farge, men den var sekskantet! Så tok vi fatt på å meisle ut store stykker av fjellet som var besatt med krystaller.

Det var tre, både trøtte og tilfredse, karer, som langt ut i de små timer satte traktoren på plass og dro hjemmover med fangsten i bilen. Vi kunne ikke gå å legge oss før vi hadde studert funnet nærmere i godt lys. 5-øren viste seg å være en perfekt krystall av jernsulfid pyrrotitt. «Klumpene» var jo litt av hvært, fra fylitt-sten til de mest fantas-

Foto: Kjell Ottar Berge.

tiske drømmestuffer med apophyllitt dekket med microkrystaller av pyrrhotitt. Ellers var det mange andre micromineraler. Blant annet lyseblå og gjennomskinnelige anataser. Materialet måtte karakteriseres som unikt. Det ble mer spennende jo mer vi studerte det. Gleden med mineralsamling er ikke bare å tømme drusene, men hele det sosiale samværet både før og etter. Det hører med til historien at ved loddtrekning falt

den flotteste stoffen på meg. Heldig igjen. Men tenk om de på anlegget ikke hadde vært så imøtekommende. Hva hadde vi ikke da gått glipp av?

Da hadde denne paragnesen vært tapt for alltid bak en vegg av vann og sement. Hva om vi hadde vært tilstede samtidig med at tunnelen ble sprengt ut? Slik kan vi drømme videre.

Tore B. Olsen